

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 21-22 marca 2015 r. na kierunku „pedagogika” prowadzonym w obszarze nauk społecznych oraz obszarze nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego stopnia na Wydziale Społeczno-Gospodarczym Pomorskiej Szkoły Wyższej w Starogardzie Gdańskim.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Amadeusz Krause – członek PKA

członkowie: prof. dr hab. Bogusław Śliwerski – ekspert PKA

dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA

Artur Gawryszewski – ekspert PKA ds. formalno-prawnych

Paulina Tarnowska – ekspert PKA ds. studenckich

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym na Wydziale Społeczno-Gospodarczym Pomorskiej Szkoły Wyższej w Starogardzie Gdańskim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac dyplomowych.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹.

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki.

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w Statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Uprawnienie do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na kierunku pedagogika zostało nadane Wydziałowi Społeczno-Gospodarczemu Pomorskiej Szkoły Wyższej w Starogardzie Gdańskim decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 1 lutego 2011 r. (MNiSW-DNS-WUN-6022-12509-2/EK/11).

Uczelnia w dość ogólny i hasłowy sposób wiąże koncepcję kształcenia na wnioskowanym kierunku z jej misją i strategią. W dokumentacji możemy jedynie przeczytać, że koncepcja kształcenia została oparta na Statucie Uczelni i Misji. Uczelnia podaje w niej: **„Misją naszej uczelni jest przygotowanie studentów do kompetentnego i świadomego funkcjonowania w dynamicznie rozwijającym się globalnym społeczeństwie informacyjnym. Naszą powinnością jest zapewnienie dostępu do wiedzy tym wszystkim, którzy mają do tego prawo”.**

Uczelnia deklaruje, że jej podstawową misją jest podniesienie poziomu kształcenia w regionie Kociewia. Tej misji odpowiada otwarcie kierunku pedagogiki. Otwarcie kierunku, jak podaje Uczelnia było reakcją na wzrastające potrzeby edukacyjne społeczności lokalnej, na wyraźne zapotrzebowanie na wykształcone kadry w regionie, w którym jest wiele szkół masowych, kilka przedszkoli i szkół prowadzących klasy integracyjne, szkoła specjalna, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, poradnia leczenia uzależnień.

W przyjętej strategii Uczelnia jako cel postawiła sobie szczególną dbałość o najwyższy poziom kształcenia przyszłych pedagogów. Podstawą wszelkich działań Uczelni są wartości zakotwiczone w tradycji akademickiej, takie jak:

- dążenie do prawdy,
- szacunek dla wiedzy i umiejętności,
- rzetelność w ich upowszechnianiu,
- otwartość na nowe idee,
- poszanowanie podmiotowości człowieka.

Pomimo niezbyt obszernej dokumentacji na temat powiązania kierunku „pedagogika” z misją i strategią Uczelni należy wskazać, że regionalny charakter kształcenia kadr pedagogicznych został wielokrotnie podniesiony przez Władze Uczelni na spotkaniach z zespołem wizytującym. Władze zwracały między innymi uwagę, że oferta kształcenia na wizytowanym kierunku jest skierowana do osób, których z różnych względów nie stać na podjęcie studiów w oddalonym o 60 kilometrów trójmieście.

- 2) Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.

W procesie tworzenia i rozwoju koncepcji kształcenia z Uczelnią współpracowali interesariusze zewnętrzni. Przedstawiono dokumentację tej współpracy. Do placówek współpracujących zaliczono między innymi: Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Starogardzie Gd., Katolicka Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego, Areszt Śledczy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Przychodnia Leczenia Uzależnień, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi, Miejskie Przedszkole Publiczne nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi, Miejskie Przedszkole nr 10 „Słoneczna Kraina”, Miejskie Przedszkole Publiczne nr 4, Publiczne Szkoła Podstawową nr 3.

Uczelnia podaje, że w wyniku ścisłej współpracy z miejscowymi placówkami oświatowymi i penitencjarnymi pracownicy tych jednostek nie tylko prowadzą wykłady dla

studentów, ale zasiadają w Radzie Programowej dla kierunku pedagogika. Dyrektor Aresztu Śledczego, Dyrektor Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, Dyrektor Zespołu Szkół Katolickich są zewnętrznymi interesariuszami, którzy uczestniczą w procesie kształtowania koncepcji kształcenia Radzie Programowej dla kierunku pedagogika.

Uczelnia wymienia też licznych interesariuszów wewnętrznych współpracujących w opracowaniu koncepcji kształcenia. Pracownicy i studenci, jak podaje Uczelnia -zgłaszają swoje uwagi w Dziekanacie, na zajęciach wykładowcom, albo bezpośrednio Dziekanowi. Nauczyciele akademicki proponują wprowadzanie nowych wykładów, najczęściej jako dodatkowych zajęć fakultatywnych, czasem sugerują zrezygnowanie z danej problematyki, odpowiednio to uzasadniając, proponują zwiększenie lub zmniejszenie ilości godzin zajęć, przesunięcie danego przedmiotu na wyższy lub niższy semestr. Szczególną uwagę przywiązujemy do opinii wykładowców, którzy są jednocześnie w praktyce związani z nauczaniem, pracą wychowawczą i terapią psychologiczną.

Ze względu na bardzo kameralny (mały) rozmiar Uczelni i liczbę studentów ofertę kształcenia nie można uznać za zbyt urozmaiconą. Zawiera ona dwie tradycyjne specjalności wchodzące w skład kierunku pedagogia.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Pomimo dość ogólnego i hasłowego powiązania przez Uczelnię misji i strategii z wizytowanym kierunkiem należy uznać, że kształcenie na kierunku pedagogika odpowiada założeniom i celom jakie Uczelnia i jednostka sobie stawia.**
- 2) W opracowaniu koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku brali udział zarówno interesariusze zewnętrzni jak i wewnętrzni. Ze względu na rozmiar Uczelni jej ofertę w zakresie kierunku pedagogika należy ocenić jako mało urozmaiconą, jednak odpowiadającą tradycji kształcenia na tym kierunku.**

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

- 1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunek się wywodzi; opis efektów jest publikowany.**

² według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

Wydział Społeczno-Gospodarczy Pomorskiej Szkoły Wyższej w Starogardzie Gdańskim na ocenianym kierunku Pedagogika, na stopniu I zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Kierunek pedagogika został uruchomiony od roku akademickiego 2010/2011 (Uchwała nr 8/2010 Senatu PWSPSiG z dnia 24.03.2010 w sprawie utworzenia od roku akademickiego 2010/2011 nowego kierunku „pedagogika”). Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Przyjęte efekty kształcenia wpisują się w misję Uczelni i są zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku pedagogika. Senat Uczelni każdego roku zatwierdza programy kształcenia oraz efekty kształcenia dla poszczególnych kierunków, w tym dla kierunku pedagogika, m.in. Uchwałą nr 6/2013 z dnia 30 stycznia 2013 r. Senatu Pomorskiej Szkoły Wyższej w Starogardzie Gdańskim w sprawie zatwierdzenia programów kształcenia dla kierunków studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2013/2014 w Pomorskiej Szkole Wyższej. Natomiast dla bieżącego roku akademickiego 2014/2015 wiążącą uchwałą jest Uchwała nr 6/2014 z dnia 05 marca 2014 r. Senatu Pomorskiej Szkoły Wyższej w Starogardzie Gdańskim w sprawie zatwierdzenia programów kształcenia dla kierunków studiów rozpoczynających się w roku akademickim 2014/2015 w Pomorskiej Szkole Wyższej. Uczelnia na kierunku pedagogika realizuje kształcenie o profilu ogólnoakademickim i przyjęła wzorcowe efekty kształcenia, które lokują się w obszarze nauk humanistycznych i obszarze nauk społecznych (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521). Uczelnia posługuje się jedynie niniejszymi efektami, nie opracowując efektów specjalnościowych, ani przedmiotowych. Uczelnia nie opracowała również efektów kształcenia związanych z kwalifikacjami uprawniającymi do wykonywania zawodu nauczyciela. Szkoda, i warto w przyszłości to uczynić, by niniejsze kształcenie w tym specyficznym obszarze było transparentne i wprost odnosiło się do rozporządzenia MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Po rozmowie z władzami Uczelni wynika, że na Wydziale czynione są przygotowania w tym kierunku.

Przyjęcie efektów kształcenia dla kierunku pedagogika na Wydziale Społeczno-Gospodarczym PSW odbyło się po konsultacjach z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż Uczelnia i funkcjonujący w jej obrębie Wydział Społeczno-Gospodarczy wypełniła warunek dostosowania programu kształcenia dla specjalności nauczycielskiej – wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną – zgodnie z Rozporządzeniem z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131). Należy jednak zauważyć na tej specjalności na brak wymaganych prawem zajęć z wychowania fizycznego i przypisaniu im określonej liczby punktów ECTS.

Odrębna kwestia budząca znaczne zastanowienia, to fakt realizowania na kierunku pedagogika I stopnia specjalności - Wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną. Chodzi przede wszystkim o drugi człon nazwy specjalności. W ocenie ZO PKA niniejsza specjalność nie w pełni wpisuje się w nurt łączenia pedagogiki z pedagogiką specjalną, realizującą wszakże odrębne efekty kształcenia niż pedagogika. Wobec powyższego należy wskazać na brak właściwej korelacji pomiędzy kierunkiem, specjalnością i efektami kształcenia. Praca z osobami z niepełnosprawnością wymaga określonej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które można uzyskać jedynie poprzez osiągnięcie efektów kształcenia umocowanych w obrębie kierunku pedagogika specjalna. Uczelnia w suplemencie do dyplomu tejże specjalności I stopnia pisze, iż absolwent tej specjalności posiada m.in.:

„uprawnienia do nauczania w przedszkolach i klasach I-III szkół podstawowych; szczególnie w przedszkolach integracyjnych, szkołach specjalnych z klasami integracyjnymi, ośrodkach szkolno-wychowawczych, ośrodkach rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawczych oraz innych placówkach o charakterze edukacyjno-terapeutycznym a także w edukacji indywidualnej dziecka w warunkach domowych lub szpitalnych”.

Z powyższego może wynikać, iż absolwenci kończący niniejszą specjalność otrzymają nie tylko określoną wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej, ale także nabędą określone kwalifikacje z nią związane. Co jest nieuprawnione w kontekście realizowania efektów kształcenia tylko z pedagogiki. Uczelnia nie posiada uprawnień do prowadzenia kształcenia z zakresu pedagogiki specjalnej. Oznacza to, że Uczelnia na tej specjalności nie nadaje kwalifikacji z zakresu pedagogiki specjalnej, co wymaga stosownych zmian w suplementach do dyplomu.

Dla prowadzonych specjalności w formule KRK na kierunku pedagogika I stopnia, oprócz wymienionej Wczesnej edukacji z rewalidacją indywidualną realizuje się jeszcze specjalność Resocjalizacja z aktywnością fizyczną. Dla obydwu specjalności opracowano matryce pokrycia efektów kształcenia, które nie budzą większych zastrzeżeń. Sporządzone matryce efektów przyporządkowują efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych wszystkim blokom przedmiotowym (przedmioty kształcenia ogólnego, przedmioty kształcenia podstawowego, przedmioty kształcenia kierunkowego, przedmioty specjalnościowe oraz praktyka), a w ich obrębie poszczególnym przedmiotom przewidzianych planem studiów. Warto wskazać, iż wszystkie efekty kształcenia posiadają pokrycie, lecz uwidacznia się znaczna różnorodność w ich natężeniu (np. resocjalizacja z aktywnością fizyczną - K_W01 – pokryty przez 20 przedmiotów, K_K02 pokryty przez 21 przedmiotów, natomiast K_W14 osiągnięty jest jak wynika z matrycy tylko na jednym przedmiocie, a K_W11 na dwóch przedmiotach; wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną – K_K08 pokryty 26 razy, K_K01 – 21 razy, zaś K_W07 realizowany jest tylko na jednym przedmiocie).

Na kanwie tematyki efektów kształcenia należy wskazać na spójność kierunkowych i obszarowych efektów kształcenia, co pozwala sądzić, iż istnieją realne możliwości osiągnięcia przez studenta niniejszych efektów kształcenia przyjętych przez Uczelnię poprzez realizację poszczególnych efektów przypisanych do określonych przedmiotów oraz praktyk studenckich.

Przyjęte przez Senat Uczelni efekty kształcenia oraz opracowane przez nauczycieli sylabusy przedmiotowe dostępne są w formie papierowej w Dziekanacie Wydziału. Dodatkowo efekty kształcenia w wersji elektronicznej zawieszone są na stronie internetowej Uczelni www.pwpsig.edu.pl

2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Na Wydziale Społeczno-Gospodarczym Pomorskiej Szkoły Wyższej w Starogardzie Gdańskim na wizytowanym kierunku Pedagogika I stopnia przyjęte uchwałą Senatu Uczelni efekty kształcenia poprawnie przypisano do wyodrębnionych przedmiotów kształcenia i uznać można, że są sprawdzalne. Efekty przygotowane są w sposób zrozumiały i spójny w kontekście efektów obszarowych dla nauk społecznych i nauk humanistycznych.

3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów

kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Podczas wizytacji programowej na Wydziale Społeczno-Gospodarczym PSW na kierunku pedagogika poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami) która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów), i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Jednym z istotnych wymienionych wyżej elementów dokumentacji są suplementy do dyplomu, które poddano analizie. W Uczelni opracowane są suplementy dla dwóch realizowanych specjalności. Są one opracowane przejrzysto z zestawem przedmiotów realizowanych podczas studiów, lecz bez prezentacji efektów kształcenia obowiązujących na danym kierunku studiów. Niniejsze może wynikać z faktu, iż na Uczelni dostępne są suplementy absolwentów, którzy rozpoczęli kształcenie zgodnie ze standardami nauczania z roku 2007. Pierwsze roczniki studentów I stopnia kształcących się w formule KRK kończyć będą studia w bieżącym roku akademickim. Warto zatem pamiętać, by przygotowane dla nich suplementy zawierały zestaw osiągniętych efektów kształcenia. W punkcie 6. suplementu pojawia się jednak pewna uwaga dotycząca nieuwzględnienia w nim ważnych, a wręcz koniecznych informacji, szczególnie z punktu widzenia potencjalnego pracodawcy. Chodzi o brak dokładnych danych o przebytych praktykach – zarówno godzinach, jak również miejscach praktyk. Niniejsze braki zauważono szczególnie w suplementach wydawanych absolwentom specjalności resocjalizacja z aktywnością fizyczną (np. nr dyplomu 1927). W suplementach dla spec. wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną (np. nr dyplomu 1981) jest zapis o miejscach odbytych praktyk, lecz też bez wskazań godzinowych. Natomiast w suplementach dla resocjalizacji z aktywnością fizyczną w pkt. 5 „Informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu” znajduje się bardzo lakoniczny zapis „daje prawo do ubiegania się o zatrudnienie zgodne z zakończonym kierunkiem studiów”. Warto w tym miejscu rozwinąć niniejszy zapis o ewentualne obszary zatrudnienia, czy też instytucje, w których absolwent mógłby podjąć pracę.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia zaprezentowano w opracowanych sylabusach do poszczególnych przedmiotów (w dokumentacji Uczelni istnieją różne wzory sylabusów). W pkt. 3. analizowanych sylabusów „Metody weryfikacji i walidacji efektów kształcenia”, w innych sylabusach „Metody weryfikacji i dokumentacji efektów kształcenia dla oceniania”, wymienia się wiele metod/sposobów weryfikacji efektów kształcenia, np. burza mózgów, projekt, test wielokrotnego wyboru i uzupełnień, pisemna analiza oraz interpretacja opisanego case study, egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwium, sprawdzian „wejściowy”, analiza i interpretacja tekstów, czy dyskusja.

Wskazane sposoby weryfikacji i oceny efektów kształcenia w większości przypadków dobrane są poprawnie. Należy jednak zaznaczyć, iż w sylabusach wskazywane są i takie sposoby, przy pomocy których nie zwykle trudno zweryfikować i ocenić osiągnięcia efektów w szczególności: obecność czy frekwencja na zajęciach, np. Profilaktyka problemów społecznych; Wybrane elementy penitencjarystyki; Rewalidacja indywidualna, gdzie jednym z kryteriów oceny jest „Wymagana obecność na wszystkich ćwiczeniach-20%”; przedmiot - Metodyka edukacji polonistycznej – „obecność 10%”. Otóż obecność, czy ewentualna nieobecność na zajęciach nie powinna i nie może jakkolwiek stanowić kryterium osiągnięcia, czy nie osiągnięcia określonych efektów kształcenia.

Na omawianej płaszczyźnie osiągnięcia efektów kształcenia ułożonych w sylabusach warto zauważyć, iż w niektórych z analizowanych sylabusów prowadzący zakładają znaczną liczbę efektów do realizacji (np. przedmiot Projektowanie pracy resocjalizacyjnej - K_W07, K_W08, K_W09, K_W10, K_W13, K_W14, K_W15, K_W16, K_W17, K_W19, K_U01,

K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U08, K_U09, K_U10, K_U12, K_U13, K_U14, K_K01, K_K02, K_K03, K_K04, K_K05, K_K07, K_K08; przedmiot Metodyka edukacji polonistycznej – K_W03, K_W09, K_W16, K_U03, K_U04, K_U06, K_U09, K_U10, K_U11, K_U12, K_K01, K_K02, K_K03, K_K08). Może to budzić pewne wątpliwości w zakresie ich pełnego osiągnięcia. Holistycznie jednak rzecz ujmując, ta część dotycząca sposobów weryfikacji efektów kształcenia w zdecydowanej większości analizowanych sylabusów opracowana jest przejrzysto i prawidłowo, co pozwala stwierdzić, że istnieje możliwość weryfikacji założonych przez prowadzącego zajęcia efektów kształcenia. Podkreślić należy także, iż znajdujące się w sylabusach rozwiązania związane z weryfikacją efektów kształcenia odnoszą się do wszystkich kategorii efektów kształcenia (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne).

Należy także zwrócić uwagę na słabą w ocenie ZO prezentację w sylabusach literatury przedmiotu. Ta część w wielu kartach przedmiotów opracowana jest na niskim poziomie bez wskazania najnowszej i fachowej literatury przedmiotu. A przecież tematyczna literatura to istotny element studiowania i pozyskiwania wiedzy. Przykładowo przy przedmiocie „Niepełnosprawność i rehabilitacja” przy większości prezentowanych treści znajduje się odnośnik jedynie do pozycji „Rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa studiów licencjackich”. Nie sposób niniejszego komentować. W krytycznym tonie trzeba się także odnieść do zawartości sylabusu przedmiotowego z „Pedagogiki specjalnej”. Otóż 7 z 15 godzin przewidzianych dla tego przedmiotu (bezpośredni kontakt z nauczycielem) poświęca się na następujące kwestie, które nie do końca wpisują się w istotę przedmiotu: „Agresja i przemoc w szkole (3 godz)

- ❑ Podstawy terminologiczne w zakresie agresji i przemocy
- ❑ Rodzaje przemocy i agresji
- ❑ Rola nauczyciela w prewencji agresji i przemocy

Profilaktyka zagrożeń społecznych w środowisku szkolnym i rodzinnym (4 godz)

- ❑ Rodzaje profilaktyki
- ❑ Elementy profilaktyki uzależnień
- ❑ Elementy profilaktyki depresji i samobójstw wśród dzieci i młodzieży”.

Podczas wizytacji poproszono o dostarczenie tzw. prac etapowych studentów (np. prace pisemne, testy zaliczeniowe, kolokwia). Analizowane prace były zgodne z założeniami prezentowanymi w sylabusach przedmiotowych, lecz nie w każdym analizowanym przypadku możliwa jest pełna weryfikacja efektów kształcenia.

Zespół Oceniający poddał oglądowi dostarczone w znacznej liczbie protokoły z przeprowadzonych egzaminów i zaliczeń (m.in. psychologia rok I, sem. I, egzamin 8.03.2014 r.; pedagogika ogólna rok I, sem. I, zal. z oceną 28.02.2014 r.; edukacja wczesnoszkolna z metodyką rok II, sem. III, egzamin 14.02.2015; psychologiczne podstawy rewalidacji rok II, sem. III, zal. z oceną 3.01.2015 r.). Nie budzą one większych zastrzeżeń. Są kompletne i opracowane rzetelnie ze zróżnicowanymi ocenami z poszczególnych przedmiotów (oceny od ndst do bdb), dając perspektywę weryfikacji stopnia realizacji efektów kształcenia.

Kolejnym, a zarazem końcowym weryfikatorem wszystkich efektów kształcenia jest proces dyplomowania. Na Wydziale Społeczno-Gospodarczym w Starogardzie Gdańskim należy proceduralnie i z formalnego punktu widzenia uznać go za właściwy. Na Uczelni funkcjonuje Rada Programowa Pedagogiki ds. Jakości Kształcenia, a w jej obrębie Komisja ds. monitorowania i oceny procesu dyplomowania, która powołuje Dziekan. Do zadań niniejszej Komisji należy: ocena zgodności tematyki prac z kierunkiem, oraz ocena jakości prac poprzez wykorzystanie systemu antyplagiatowego. Natomiast w skład Komisji wchodzi troje nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego kierunków w danym roku akademickim (po 1 przedstawicielu każdego kierunku), oraz jeden pracownik administracji.

Szeroko o pracy dyplomowej (§23-§25) oraz egzaminie dyplomowym (§26-§30) czytamy w Regulaminie Studiów Pomorskiej Szkoły Wyższej z siedzibą w Starogardzie Gdańskim. Z niniejszego Regulaminu dowiadujemy się, iż „Pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem pracownika naukowo-dydaktycznego Uczelni posiadającego przynajmniej stopień naukowy doktora.” Natomiast przy ustalaniu tematu pracy uwzględnia się zarówno zainteresowania naukowe studenta, jak również naukowe plany Uczelni (§23). Po złożeniu przez studenta pracy „najpóźniej w ostatnim dniu zwykłej sesji egzaminacyjnej kończącej okres studiów w ramach kierunku” (§24), Dziekan wyznacza recenzenta, który ocenia pracę, przy czym własnej oceny dokonuje także promotor (§25). W kwestii egzaminu dyplomowego, starogardzka Uczelnia stosuje powszechną praktykę mającą miejsce na wielu uczelniach w kraju. Otóż „warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest wypełnienie wszystkich obowiązków przewidzianych planem studiów i programem kształcenia, w tym uzyskanie wymaganej w toku studiów liczby punktów ECTS, złożenie pracy dyplomowej w dziekanacie, uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej od promotora i recenzenta oraz złożenie wszystkich wymaganych dokumentów” (§26). W niniejszym paragrafie mowa także o tym, iż w skład komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy wchodzi Dziekan lub Rektor lub upoważniona przez niego osoba, jako przewodniczący, oraz promotor i recenzent. W §27 czytamy m.in., że egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym, a na wniosek studenta lub promotora, może być on przeprowadzony jako otwarty egzamin (za zgodą Dziekana). Natomiast „z przebiegu egzaminu dyplomowego sporządza się protokół obejmujący: treść zadawanych pytań, oceny za udzielone odpowiedzi, ocenę pracy, ocenę uzyskaną z egzaminu dyplomowego, a także ostateczny wynik studiów” (§29).

W zakresie kwestii dyplomowania na Wydziale Społeczno-Gospodarczym PSW należy wskazać, iż część bronionych prac dyplomowych poddanych jest sprawdzeniu w systemie antyplagiatowym. Z rozmów z pracownikami Wydziału wynika, że każdego roku do weryfikacji wybierane są losowo prace ze wszystkich prowadzonych, kończących się seminariów. Stosowne wydruki z systemu znajdują się w dokumentacji Wydziału w teczkach studentów, których prace zostały poddane systemowej weryfikacji (m.in. skrócony raport z systemu, oświadczenie promotora w sprawie dopuszczenia pracy do obrony). Podczas analizy dokumentacji natrafiono na pracę dyplomową, w której przekroczono dozwolone współczynniki z raportu systemu antyplagiatowego. Wówczas praca nie została dopuszczona przez promotora do obrony, co skutkowało przygotowaniem przez studenta nowej pracy dyplomowej (nr albumu 2040). W dokumentacji znajduje się również praca dyplomowa (nr albumu 1997), w której zauważono analogiczną sytuację przekroczenia dozwolonych współczynników (skrócony raport), pomimo to jednak została ona stosownym oświadczeniem promotora dopuszczona do obrony.

W ocenie prac dyplomowych nie zauważano istotnych nieprawidłowości. Zwraca się jednak uwagę pewną powierzchowność i małą czytelność recenzji. Jedynie w trzech przypadkach na 15 stwierdzono nieznaczne (o jeden stopień) zawyżenie oceny pracy dyplomowej. Część prac zespół ocenił jako bardzo dobre.

W ocenie prac etapowych stwierdzono, że w części przedmiotów należy poprawić sposoby weryfikacji efektów kształcenia.

W kontekście procesu dyplomowania należy także zauważyć, iż w dokumentacji Uczelni znajdują się sylabusy do seminarium dyplomowego. Jest on opracowany właściwie i nie budzi większych zastrzeżeń.

Podstawowym źródłem informacji o stosowanym w starogardzkiej Uczelni systemie oceny efektów kształcenia są sylabusy przedmiotowe. Tam też szczegółowo określono stosowane sposoby weryfikacji efektów kształcenia odnoszące się do poszczególnych przedmiotów, o czym pisano wyżej. Poza tym informacje w kontekście weryfikacji czy oceny

efektów kształcenia można uzyskać od nauczycieli akademickich prowadzących konkretne przedmioty. O niniejszych sprawach rozmawiano z wykładowcami, m.in. podczas prowadzonych hospicjacji oraz podczas spotkania z kadrami. Karty przedmiotów - sylabusy są prezentowane i omawiane studentom na zajęciach. Natomiast ich drukowana wersja znajduje się w Dziekanacie Wydziału S-G PSW. Niniejsze rozwiązania odpowiadają powszechnie stosowanym w szkolnictwie wyższym i tym samym należy uznać, że funkcjonują w sposób właściwy. Wobec powyższego można wnioskować, iż Pomorska Szkoła Wyższa na ocenianym kierunku pedagogika zapewniła swoim studentom niezbędną dostępność informacji w obrębie stosowanego w niej systemu oceny efektów kształcenia.

Podczas wizytacji na Uczelni dokonano również analizy skali i przyczyn odsiewu studentów na kierunku pedagogika, w latach 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014.

Odsiew studentów na kierunku pedagogika studia pierwszego stopnia		
Rok akademicki	Liczba studentów skreślonych forma stacjonarna	Liczba studentów skreślonych forma niestacjonarna
2011/2012	0	12
2012/2013	0	4
2013/2014	0	7

Różnice między liczbą studentów rozpoczynających naukę, a liczbą absolwentów wynikają z selekcji w trakcie studiów. Powody skreśleń z list studentów wynikają z Regulaminu studiów. Są nimi: rezygnacje bez uzasadnienia-4%, rezygnacje z powodu wyjazdu za granicę-25%, z powodu braku środków finansowych-10%, z powodu nie podejścia do egzaminów i zaliczeń – 60%, brak opłat związanych z odbywaniem studiów- 1%.

Uczelnia kształcenie na kierunku pedagogika prowadzi jedynie w sposób tradycyjny, nie wprowadzając kształcenia na odległość w formie e-learningowej.

4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Uczelnia czyni kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy. Badanie losów absolwentów odbywa się, jak usłyszano od władz Wydziału, na drodze nieformalnej, za pomocą kontaktów z wykładowcami pracującymi na innych uczelniach oraz poprzez rozmowy z lokalnymi pracodawcami zatrudniającymi starogardzkich absolwentów. Brak jest jednak prowadzonych systematycznych badań składających się z 3 pomiarów, tj. po 1, 3 i 5 latach od ukończenia studiów. Uczelnia dysponuje jedynie dokumentacją z badań ankietowych przeprowadzonych z absolwentami po ukończeniu studiów. Kwestionariusz ankiety („Ankieta dotycząca opinii absolwenta o jakości kształcenia i przydatności studiów na rynku pracy”) składał się z 16 pytań (najczęściej zamkniętych) z czego ostatnie pytanie dotyczy podania adresu mailowego. W dokumentacji Uczelni, w jednym z Protokołów z posiedzenia Uczelnianej Rady do spraw Jakości Kształcenia Pomorskiej Szkoły Wyższej czytamy o wynikach ankiet absolwentów. „Przeprowadzono ankietę wśród absolwentów pedagogiki rocznika 2011-2014, odpowiedziało 51 absolwentów pedagogiki. (...) Przeważały odpowiedzi, że studia były zgodne z zainteresowaniami, chęć pracy z dziećmi, chęć pracy z niepełnosprawnymi dziećmi, deklaracje typu „kocham dzieci”, podniesienie kwalifikacji, studia polecili znajomi, możliwość uzyskania stypendiów, niskie czesne, bliska lokalizacja. Absolwenci wysoko oceniają kadrami szkoły – „profesjonalni wykładowcy”, ciekawe zajęcia, pozytywnie oceniają miłą atmosferę w szkole. Jedna z absolwentek wpisała uwagę, że skusiła ją biblioteka uczelni – „Duże zasoby biblioteczne”! Niepokojący jest fakt, że 20%

absolwentów nie ma żadnego zdania co do jakości zasobów bibliotecznych. Biblioteka jest zawsze otwarta w dni zjazdów, ale może z niej nie korzystają. Niektórzy chcieli móc studiować w tej szkole na studiach II stopnia.”

Z rozmów z Władzami Wydziału wynika, że Uczelnia przygotowuje się do cyklicznego badania losów absolwentów, a następnie wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz doskonalenia efektów kształcenia, by dostosować je do otoczenia społeczno-gospodarczego.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wydział Społeczno-Gospodarczy PSW w Starogardzie Gdańskim na ocenianym kierunku pedagogika I stopnia realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Uczelnia przyjęła i wdrożyła wzorcowe efekty kształcenia.

Wydział Społeczno-Gospodarczy wypełnił warunek dostosowania programu kształcenia dla specjalności nauczycielskiej – wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną. Należy jednak zauważyć na tej specjalności na brak wymaganych prawem zajęć z wychowania fizycznego i przypisaniu im określonej liczny punktów ECTS.

Odrębna kwestia budząca znaczne zastanowienia, to fakt realizowania na kierunku pedagogika specjalności - **Wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną**. Chodzi przede wszystkim o drugi człon nazwy specjalności. W ocenie ZO PKA niniejsza specjalność nie w pełni wpisuje się w nurt łączenia pedagogiki z pedagogiką specjalną, realizującą wszakże odrębne efekty kształcenia niż pedagogika. Wobec powyższego należy wskazać na brak właściwej korelacji pomiędzy kierunkiem, specjalnością i efektami kształcenia. W związku z tym, że Uczelnia nie posiada uprawnień do kształcenia na kierunku pedagogika specjalna nie może dawać uprawnień do pracy w szkolnictwie specjalnym. Ta nieprawidłowość obniża ocenę całego kryterium.

2) Przyjęte uchwałą Senatu Uczelni efekty kształcenia poprawnie przypisano do wyodrębnionych przedmiotów kształcenia i uznać można, że są sprawdzalne. Efekty przygotowane są w sposób zrozumiały i spójny w kontekście efektów obszarowych dla nauk społecznych i nauk humanistycznych.

3) W Uczelni opracowane są suplementy dla dwóch realizowanych specjalności. Są one opracowane przejrzysto z zestawem przedmiotów realizowanych podczas studiów, lecz bez prezentacji efektów kształcenia obowiązujących na danym kierunku studiów.

W punkcie 6. suplementu pojawia się jednak pewna uwaga dotycząca nieuwzględnienia w nim ważnych, a wręcz koniecznych informacji, szczególnie z punktu widzenia potencjalnego pracodawcy. Chodzi o brak dokładnych danych o przebytych praktykach – zarówno godzinach, jak również miejscach praktyk. Niniejsze braki zauważono szczególnie w suplementach wydawanych absolwentom specjalności resocjalizacja z aktywnością fizyczną. W suplementach dla spec. wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną jest zapis o miejscach odbytych praktyk, lecz też bez wskazań godzinowych. Natomiast w suplementie dla resocjalizacji z aktywnością fizyczną w pkt. 5 „Informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu” znajduje się bardzo lakoniczny zapis „daje prawo do ubiegania się o zatrudnienie zgodne z zakończonym kierunkiem studiów”. Warto w tym miejscu rozwinąć niniejszy zapis o ewentualne obszary zatrudnienia, czy też instytucje, w których absolwent mógłby podjąć pracę.

Wskazane sposoby weryfikacji i oceny efektów kształcenia w większości przypadków dobrane są poprawnie. Należy jednak zaznaczyć, iż w sylabusach wskazywane są i takie sposoby, przy pomocy których nie zwykle trudno zweryfikować i ocenić osiągnięcia efektów w szczególności: obecność czy frekwencja na zajęciach.

Na omawianej płaszczyźnie osiągania efektów kształcenia ulokowanych w sylabusach warto zauważyć, iż w niektórych z analizowanych sylabusów prowadzący zakładają znaczną liczbę efektów do realizacji. Może to budzić pewne wątpliwości w zakresie ich pełnego osiągnięcia. Proces dyplomowania należy proceduralnie i z formalnego punktu widzenia uznać za właściwy. Drobne nieprawidłowości dotyczą procesu recenzowania prac dyplomowych.

4) Uczelnia czyni kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy. Badanie losów absolwentów odbywa się, jak usłyszano od władz Wydziału, na drodze nieformalnej. Brak jest jednak prowadzonych systematycznych badań w tym zakresie. Uczelnia dysponuje jedynie dokumentacją z badań ankietowych przeprowadzonych z absolwentami po ukończeniu studiów. Trudno wskazać w tym kontekście na wykorzystanie uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz doskonalenia efektów kształcenia, by dostosować je do otoczenia społeczno-gospodarczego.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Programy kształcenia realizowane na kierunku pedagogika, studia I stopnia na Wydziale Społeczno-Gospodarczym PSW w Starogardzie Gdańskim posiadają profil ogólnoakademicki. Pedagogikę Uczelnia ulokowała w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, co pozwoliło skorzystać z istniejących efektów obszarowych dla tych nauk. Warto jednak zauważyć, iż Uczelnia przyjęła wzorcowe efekty kształcenia zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521). Należy również wskazać, iż w sylabusach przedmiotowych zaprezentowano efekty kształcenia, które student winien osiągnąć podczas realizacji określonych przedmiotów.

Zastrzeżeń nie budzi zaplanowany czas realizacji treści przedmiotowych, jest on proporcjonalny do zaproponowanych treści. Podobnie, uwagi nie pojawiają się biorąc pod uwagę czas trwania całego toku studiów I stopnia na kierunku pedagogika, który został zaplanowany na 6 semestrów. Zatem:

- ✓ Wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną - przedmioty kształcenia ogólnego 173 godz.-9 pkt. ECTS; przedmioty kształcenia podstawowego – 214 godz.-34 pkt. ECTS; przedmioty kształcenia kierunkowego 128 godz.-20 pkt. ECTS; przedmioty specjalnościowe 741 godz.-126 pkt ECTS (razem 1256 godz.- 189 pkt. ECTS)
- ✓ Resocjalizacja z aktywnością fizyczną - przedmioty kształcenia ogólnego 173 godz.-9 pkt. ECTS; przedmioty kształcenia podstawowego – 214 godz.-34 pkt. ECTS; przedmioty kształcenia kierunkowego 128 godz.-20 pkt. ECTS; przedmioty specjalnościowe 724 godz.-127 pkt ECTS (razem 1239 godz.- 190 pkt. ECTS).

W przypadku specjalności „Wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną” należy zwrócić uwagę na różnice programowe w stosunku do zakładanych, wzorcowych efektów kształcenia. W założeniu specjalność ta zawiera treści programowe mające nadawać kwalifikację do

szkolnictwa specjalnego. Treści te jednak nie odpowiadają wzorcowym efektom kształcenia z pedagogiki. Uczelnia nie realizuje efektów kształcenia z pedagogiki specjalnej, do której nie ma stosowanych uprawnień. Ten fakt obniża ocenę całego kryterium trzeciego.

Odnosząc się do kwestii wyboru przez studenta minimum 30% liczby punktów ECTS, to w tym zakresie Uczelnia spełnia wymagania przy założeniu, że studiowana specjalność jest niniejszym wyborem. Przedmioty na obydwu realizowanych specjalności zostały tak zaplanowane w układzie semestralnym, by umożliwić studentowi wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS w trakcie procesu kształcenia - wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną- przedmioty specjalnościowe 126 pkt ECTS, resocjalizacja z aktywnością fizyczną - przedmioty specjalnościowe 127 pkt ECTS. Nie pojawiają się również zastrzeżenia do sekwencji przedmiotów kształcenia przyjętej w planie studiów dla specjalności realizowanych na ocenianym kierunku. Ich układ (przedmiotów) jest logiczny, zapewniając perspektywę zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności, jakie student pozyskuje w następujących po sobie semestrach, a także pozwala na w miarę nieprzerwalne modelowanie studenckich kompetencji społecznych.

Zgodnie z § 4.3. Rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. „Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS”. Uczelnia pomimo, że w Raporcie samooceny na str. 7 podnosi niniejszą kwestię, to nie wskazała w swoich programach procentowego udziału liczby punktów ECTS dla obszarów, dla których przyporządkowała kierunek pedagogika. Uczelnia też tylko częściowo wypełniła warunek wynikający z tego Rozporządzenia, a dotyczący liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego (§ 4.1. pkt.10). Tylko w programie studiów specjalności resocjalizacja z aktywnością fizyczną znajdują się zajęcia z wychowania fizycznego. W programach studiów obydwu realizowanych specjalności nie zauważa się także ważnych elementów wynikających z niniejszego Rozporządzenia: „§ 4. 1. Program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określa: (...) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć: wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów; oraz zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych. Informacje dotyczące powyższych kwestii nie zostały umieszczone w programie studiów. Dla przejrzystości sytuacji mogłyby pojawić się na przykład w postaci stosownej tabeli umieszczonej pod programem studiów.

Przyjęte przez Uczelnię zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS z arytmetycznego punktu widzenia są zgodne z wymaganiami zawartymi m.in. w Rozporządzeniu MNiSW z dn. 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187). Jak wynika z analizy sylabusów do przedmiotów Uczelnia przypisuje punkty ECTS wszystkim przedmiotom znajdującym się w programie studiów. Analizując sylabusy przedmiotowe ZO zauważył, iż Uczelnia na kierunku pedagogika w zdecydowanej większości sylabusów przedmiotowych przyjęła 25 godz. w przeliczeniu na 1 pkt. ECTS. Należy wskazać na tylko sporadyczne odstępstwa od uwzględnienia przedziału 25-30 godzin/1 pkt. ECTS. Ta zasada miary średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia nie została respektowana m.in. w sylabusie do przedmiotu Demoralizacja przestępczości (72 godz./3 pkt ECTS) czy też Emisja głosu (21 godz./1 pkt. ECTS).

Odnosząc się do kwestii praktyk studenckich, to należy stwierdzić iż są one integralną częścią studiów na kierunku pedagogika i są obowiązkowe dla wszystkich studentów pedagogiki dla obydwu realizowanych specjalności (po 150 godzin dla każdej specjalności).

Założenia i wytyczne dotyczące praktyk studenckich zostały określone w Regulaminie Praktyk Studenckich w PSW w Starogardzie Gdańskim. Czytamy tam m.in., iż praktyka „traktowana jest jako oddzielny przedmiot i podlega zaliczeniu. Informacje o odbytych przez studenta praktykach znajdują się w wystawionym po zakończeniu studiów suplemencie do dyplomu” (§2). Po analizie suplementów Wydziału (o czym pisano wyżej) w kwestii praktyk zauważono, iż szczególnie w suplementach dla specjalności resocjalizacja z aktywnością fizyczną nie pojawiają się dokładne informacje o przebytych praktykach – zarówno o godzinach, jak o miejscach praktyk. Z §4 Regulaminu dowiadujemy się, że „praktyka zawodowa realizowana jest na podstawie Porozumienia o prowadzeniu studenckich praktyk zawodowych zawartego między Rektorem Uczelni a podmiotami gospodarczymi, organami administracji państwowej, organami administracji samorządowej, placówkami służby zdrowia lub innymi jednostkami organizacyjnymi”. Stosowne porozumienia znajdują się w dokumentacji Wydziału (n.in. Porozumienie o prowadzeniu praktyk zawodowych między Rektorem PSW a Publicznym Przedszkolem Gminnym nr 1 w Skaszewach z dnia 30.09.2013r.; czy też Porozumienie z Zespołem Kształcenia i Wychowania Nr 1 w Pelplinie z dnia 16.04.2013 r. i in.). Na Wydziale Społeczno-Gospodarczym PSW funkcjonuje Pełnomocnik Dziekana ds. monitorowania skuteczności realizacji praktyk zawodowych, który ma pieczę nad organizacją i koordynacją praktyk. Według §6 Regulaminu do jego zadań należy w szczególności: „Wpisywanie do indeksu zaliczenia praktyki; Przedłożenie Rektorowi planu praktyk studenckich na poszczególnych kierunkach studiów; Zapoznanie studentów z ich prawami i obowiązkami związanymi z programem praktyk; Przygotowanie studentów do praktyki, a w szczególności: - udzielanie wskazówek dotyczących sposobu realizacji praktyki, - omówienie zasad prowadzenia dokumentacji niezbędnej do zaliczenia praktyki, - zapoznanie studentów z formami kontrolowania i zaliczenia praktyk. Przygotowanie umów, porozumień zawieranych z zakładami pracy lub instytucjami oraz ze szkołami i nauczycielami w sprawie przeprowadzania praktyk; Wystawienie studentom dokumentów niezbędnych do realizacji praktyk; Kontrolowanie i hospitacja praktyk.” Niezbędnym do odbycia praktyki studenckiej jest posiadanie i prawidłowe wypełnienie dziennika praktyk („student „Dziennik praktyk uzupełnia się wg poniższych zasad: na stronach 2 i 3 zakład pracy potwierdza rozpoczęcie i zakończenie praktyki przez studenta; student systematycznie wypełnia Tygodniową kartę praktyki; zakładowy opiekun praktyki poświadcza na każdej stronie dziennika praktyk, iż opisane zadania były przez studenta wykonywane; na ostatnich stronach dziennika praktyk zakładowy opiekun praktyki umieszcza opinię o pracy studenta, ocenia jego umiejętności i postawę.”). Otóż w tej materii zauważone pewne nieścisłości, bądź zaniechania. Chodzi mianowicie o dokładność i skrupulatność w uzupełnianiu dziennika praktyk. Otóż w części dzienników prezentacja i opis przebiegu praktyki w rozpisanu na dni i godziny jest bardzo powierzchowna i zdawkowa. Przykładowo w dzienniku (nr albumu 2703/11) odbywana praktyka w Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych im. St. Kryzana w Starogardzie Gdańskim (tu pod zastanowienie poddaje się także zgodność miejsca praktyk ze studiowanym kierunkiem/specjalnością), trzy dni praktyki – 18.02.2013 do 22.02.2013 (30 godzin) czy też 25.02.2013 do 1.03.2013 (30 godzin) rozpisano, streszczono tylko z dwóch-trzech zdaniach. W dzienniku tym nie zauważono także na stronach 2 i 3, aby zakład pracy potwierdził rozpoczęcie i zakończenie praktyki odbywanej przez studenta.

Holistycznie odnosząc się do dokumentacji dotyczącej praktyk studenckich, to w zdecydowanej większości analizowanych dzienników praktyk brak było opinii opiekuna praktyk o pracy studenta i ocenie praktyk. W dokumentacji istnieją również znaczne braki w niezbędnych materiałach z praktyk, (szczególnie ważnych na specjalności nauczycielskiej), tj. m.in. raportów z przebiegu praktyki, scenariuszy zajęć, kart hospitacji przeprowadzonych przez praktykanta, itd. Niekompletność dokumentacji w tym zakresie nie pozwala w pełni

pozytywnie odnieść się do opisywanej kwestii. Po analizie miejsc praktyk również pojawiają się pewne drobne uwagi. W większości dzienników istnieje zgodność miejsc praktyk ze studiowaną specjalnością, lecz zauważono, iż część studentów odbywało praktyki w placówkach z obszaru szkolnictwa specjalnego, co może i jest zgodne ze studiowaną specjalnością (spec. wczesna edukacja z rehabilitacją indywidualną), lecz nie do końca adekwatne jest to do uprawnień, jakie Uczelnia może nadawać po ukończeniu tej specjalności (pisano o tym wyżej). W dzienniku praktyk (nr albumu 2650/11) zauważono tylko jedno miejsce praktyk – Publiczna Szkoła Podstawowa im. F. Nierzwickiego w Więckowach w wymiarze około 136 godzin (tyle rozpisano w dzienniku). Nie spełniono zatem wymagań godzinowych (150), jak również miejsc praktyk, gdyż nie pojawiła się placówka przedszkolna. Niniejsze usterki mogą poddawać pod wątpliwość (w jednostkowych przypadkach) możliwości osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia założonych dla niniejszego rodzaju zajęć. Większość studentów jednak pomimo drobnych niedociągnięć w tym zakresie w pełni powinna uzyskać przypisane do praktyk efekty kształcenia.

Odnosząc się do kwestii organizacji procesu kształcenia realizowanego na kierunku pedagogika o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Społeczno-Gospodarczym PSW w Starogardzie Gdańskim należy wskazać, iż niniejsza organizacja kształcenia jest tak skonstruowana i pozwala i daje możliwości osiągnięcia przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Kształcenie na kierunku pedagogika w wizytowanej Uczelni realizowane są na studiach niestacjonarnych. Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września i podzielony jest na dwa semestry – zimowy i letni. Natomiast sesje egzaminacyjne są organizowane w dniach wolnych od zajęć dydaktycznych. W bieżącym roku akademickim egzaminacyjna sesja zimowa przypada na 02.02.2015-12.02.2015, zaś sesja poprawkowa na 23-02.2015-8.03.2015. Lenia sesja 29.06.2015-12.07.2015, a poprawkowa 07.09.2015-20.09.2015. Zajęcia dydaktyczne na studiach niestacjonarnych odbywają się od piątku do niedzieli (piątek 17.00-20.15 – bloki językowe i seminaria, sobota i niedziela 8.00-20.15). Przerwy między zajęciami trwają po 15 minut, a między 13.00 a 13.30 jest tzw. dłuższa przerwa obiadowa. W roku ak. 2014/2015 na kierunku pedagogika zaplanowano 20 zjazdów, po 10 na każdy semestr.

Jednostka podejmuje działania celem umożliwienia indywidualizacji procesu kształcenia studentom kierunku pedagogika. Niniejsza indywidualizacja kształcenia na wizytowanym kierunku wyraża się poprzez umożliwienie studentom dostosowania warunków studiowania zarówno w wymiarze dydaktycznym, jak i organizacyjnym do ich indywidualnych potrzeb. Do form indywidualizacji kształcenia realizowanych w Uczelni należą w szczególności: Indywidualna organizacja studiów (IOS), o czym czytamy w § 7. Regulaminu Studiów PSW „Dziekan w uzasadnionych przypadkach może zmienić studentowi tryb i tok studiów umożliwiając mu ukończenie studiów w ramach indywidualnej organizacji studiów (IOS).” IOS mogą otrzymać: osoby z niepełnosprawnością, samodzielnie wychowujących dzieci, studiujących na dwóch lub więcej kierunkach. Regulamin dopuszcza także przyznanie studentowi IOS „w innych uzasadnionych przypadkach”. Dalej w Regulaminie czytamy, iż „Studia mogą odbywać się według indywidualnych, terminów, planów oraz programów ustalonych przez studenta z opiekunem naukowym i zatwierdzonym przez Dziekana (indywidualna organizacja studiów). W odniesieniu do studentów niepełnosprawnych szczegółowe warunki odbywania studiów określone są z uwzględnieniem orzeczenia o stopniu niepełnosprawności studenta, medycznego opisu choroby i wywiadu ze studentem. W przypadku przyznania indywidualnej organizacji studiów zezwala się na uzyskiwanie przez studenta zaliczeń oraz zdawanie egzaminów w terminach indywidualnie określonych. Student będący osobą niepełnosprawną, może korzystać w szczególności z odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności form uczestnictwa w zajęciach oraz form

uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów” (§7). Obecnie na kierunku pedagogika w PSW żaden student nie studiuje według Indywidualnej Organizacji Studiów.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Należy wskazać na spójną całość w odniesieniu do efektów kształcenia, treści programowych, form zajęć, a także stosowanych metod dydaktycznych na ocenianym kierunku pedagogika. Zespół Oceniający PKA nie ma większych zastrzeżeń w tym zakresie. Na właściwym poziomie przypisano formy zajęć przedmiotom kształcenia zakładając m.in. formy aktywne w przypadku kształtowania w większym stopniu umiejętności, m.in. przedmiotach mocno powiązanych ze studiowaną specjalnością (tzw. specjalnościowych). Są zatem realizowane wykłady, ćwiczenia, jak i seminaria (spec. Resocjalizacja z aktywnością fizyczną - przedmioty kształcenia ogólnego wykład 23 godz., ćwiczenia 150 godz.; przedmioty kształcenia podstawowego wykład 122 ćwiczenia 92; przedmioty kształcenia kierunkowego wykład 75, ćwiczenia 53; przedmioty kształcenia specjalnościowego wykład 227, ćwiczenia 304, seminaria 60. Specj. Wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną - przedmioty kształcenia ogólnego wykład 23 godz., ćwiczenia 150 godz.; przedmioty kształcenia podstawowego wykład 122 ćwiczenia 92; przedmioty kształcenia kierunkowego wykład 75, ćwiczenia 53; przedmioty kształcenia specjalnościowego wykład 171, ćwiczenia 343, seminaria 60).

Metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli, a prezentowane sylabusach są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter zajęć. Łącznie w kartach przedmiotów wyszczególniono kilkanaście metod nauczania, m.in. tradycyjny wykład podający, wykład problemowy, wywiad z prezentacją multimedialną, burza mózgów, dyskusja, praca w grupach, dyskusja, metoda zajęć praktycznych, praca z książką, dyskusje moderowane, czy także praca z programami multimedialnymi. Dobór metod do typu zajęć nie budzi większych zastrzeżeń.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Do programów realizowanych w formule KRK w PSW na kierunku pedagogika prawidłowo dobrano treści kształcenia, które wraz z odpowiednim czasem trwania kształcenia oraz formami zajęć dydaktycznych i metodami kształcenia pozwalają studentowi na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu. Problemem jest jednak realizacja treści programowych z zakresu pedagogiki specjalnej, które nie wskazano w efektach kształcenia. Uczelnia powinna na specjalności „Wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną” dokonać stosowanych zmian programowych.

Zgodnie z § 4.3. Rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. „Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS”. Uczelnia pomimo, że w Raporcie samooceny na str. 7 podnosi niniejszą kwestię, to nie wskazała w swoich programach procentowego udziału liczby punktów ECTS dla obszarów, dla których przyporządkowała kierunek pedagogika. Uczelnia też tylko częściowo wypełniła warunek wynikający z Rozporządzenia, a dotyczący liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego (spec. wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną).

Analizując sylabusy przedmiotowe ZO zauważył, iż Uczelnia na kierunku pedagogika w zdecydowanej większości sylabusów przedmiotowych przyjęła 25 godz. w przeliczeniu na 1 pkt. ECTS. Należy wskazać na tylko sporadycznie odstępstwa od uwzględnienia przedziału 25-30 godzin/1 pkt. ECTS.

W kwestii praktyk zauważono pewne nieścisłości. Chodzi mianowicie o dokładność i skrupulatność w uzupełnianiu dziennika praktyk. Otóż w części dzienników prezentacja i opis przebiegu praktyki w rozpisaniu na dni i godziny jest bardzo powierzchowna i zdawkowa. W zdecydowanej większości analizowanych dzienników praktyk brak było opinii opiekuna praktyk o pracy studenta i ocenie praktyk. W dokumentacji istnieją również znaczne braki w niezbędnych materiałach z praktyk, (szczególnie ważnych na specjalności nauczycielskiej), tj. m.in. raportów z przebiegu praktyki, scenariuszy zajęć, kart hospitacji przeprowadzonych przez praktykanta, itd. Niekompletność dokumentacji w tym zakresie nie pozwala w pełni pozytywnie odnieść się do opisywanej kwestii.

2) Należy wskazać na spójną całość w odniesieniu do efektów kształcenia, treści programowych, form zajęć, a także stosowanych metod dydaktycznych na ocenianym kierunku pedagogika. Metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli, a prezentowane sylabusach są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter zajęć.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów.

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

Na wizytowanym kierunku prowadzi zajęcia 20 pracowników etatowych, z czego 7 wchodzi w skład minimum kadrowego. Ponadto uczelnia współpracuje z kilkudziesięcioma pracownikami w ramach umowy cywilnoprawnej, w których w zależności od potrzeb dydaktycznych korzysta regularnie. Struktura kwalifikacji kadry mieści się w obszarze nauk społecznych i humanistycznych. Zwraca uwagę, że część dorobku pedagogicznego kadry można zaliczyć jako dorobek humanistyczny. Dotyczy to tekstów o wychowaniu i historii pedagogicznej regionu. Dorobek z obszaru nauk społecznych widoczny jest z kolei w tekstach na temat edukacji i metodyk szczegółowych dyscyplin pedagogicznych. Ocena struktury kwalifikacji kadry pełnoetatowej oraz osób zatrudnianych w ramach umowy zlecenia pozwala stwierdzić, że umożliwia ona osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów.

Zgodnie z Raportem samooceny do minimum kadrowego kierunku „pedagogika” Uczelnia zgłosiła 11 nauczycieli akademickich, w tym 3 w grupie samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 8 w grupie nauczycieli ze stopniem naukowym doktora. Zespół wizytujący

PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalizację naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego.

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt, osób które wchodzi w skład minimum kadrowego na kierunku „pedagogika”, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w **§ 14 ust. 1** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. 2014, poz. 1370) – minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, **§ 13 ust. 1** (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów.*), **§ 13 ust. 2** (*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: 1). 30 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub będącego osobą, która nabyła uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późn. zm.3, zwanego dalej „samodzielnym nauczycielem akademickim”; 2). 60 godzin zajęć dydaktycznych – w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia.*).

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Do minimum kadrowego zgłoszono 11 osób, w tym trzech pracowników samodzielnych oraz 8 doktorów. Po ocenie dorobku naukowego wskazanych osób przy analizie realizowanych efektów kształcenia do minimum kadrowego wizytowanego kierunku zaliczono trzech samodzielnych pracowników naukowych oraz 7 doktorów. Z braku dorobku naukowego nie zaliczono do minimum kadrowego jednej osoby ze stopniem doktora.

Minimum kadrowe dla ocenianego kierunku zostało spełnione.

Wymagania określone w § 17 ust. 1 pkt. 8 wyżej wymienionego rozporządzenia są spełnione (wymagania określone w przepisach: 1:160) i wynosi w przybliżeniu 10,5.

Przez ostatnie trzy lata skład minimum kadrowego na kierunku *PEDAGOGIKA* zmieniał się tylko w minimalnym zakresie i można uznać go za stabilny. Osoby z minimum kadrowego posiadały kwalifikacje do prowadzenia zajęć związanych z realizowanymi efektami kształcenia.

Hospitowane przez Zespół Wizytujący zajęcia należy ocenić pozytywnie. Były one prowadzone profesjonalnie i aktywizująco. Drobne uwagi hospitujących udzielono w rozmowach z prowadzącymi zajęcia.

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Uczelnia podaje, że nadrzędnym celem polityki kadrowej Pomorskiej Szkoły Wyższej jest tworzenie profesjonalnego zespołu kadry naukowo-dydaktycznej zapewniającej najwyższą jakość kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów. Działania w zakresie Polityki Kadrowej stanowią poziom strategiczny zarządzania Uczelnią i są realizowane w następujących obszarach:

- ✓ Planowanie zatrudnienia i nabór pracowników,
- ✓ Ocena pracowników;
- ✓ Utrzymanie pracowników
- ✓ Rozwój pracowników (podnoszenie ich kwalifikacji poprzez pomoc w finansowaniu ich udziału w konferencjach, szkoleniach)

Planowanie zatrudnienia opiera się na ściśle określonych podstawach np. wynikających z obowiązkowego pensum dydaktycznego, uwarunkowań tzw. Minimum kadrowego dla kierunków studiów, a także liczby studentów. Określenie planowanej liczby studentów stanowi oczywistą trudność w zakresie planowania zatrudnienia. Z jednej strony Uczelnia zatrudnia odpowiednią i konieczną do prowadzenia kierunku studiów kadrę naukowo-dydaktyczną, a z drugiej strony, ze względu na samofinansowanie się Uczelni zwraca uwagę na koszty zatrudnienia. W kontekście minimum kadrowego zasadnicze znaczenie ma to, że Uczelnia zatrudnia głównie w ramach dodatkowego miejsca pracy. Wynika to głównie z tego, że Uczelnia prowadzi tylko studia licencjackie. Ponadto w przypadku kierunku pedagogika zatrudniono 7 pracowników, jako podstawowym miejscu pracy. Uczelnia zakłada możliwość powierzania prowadzenia wykładów nauczycielom z tytułem zawodowym magistra, legitymującym się bogatym doświadczeniem zawodowym, będących uczestnikami licznych szkoleń i kursów specjalistycznych. W takich przypadkach, zgodę na powierzenie prowadzenia wykładów wyraża Senat Uczelni. Politykę kadrową w Pomorskiej Szkole Wyższej prowadzi Rektor Uczelni przy współudziale Kanclerza.

Ze względu na niewielki rozmiar Uczelni i zatrudnienie pracowników głównie na dodatkowym miejscu zatrudnienia uczelnia dysponuje niewielkimi środkami na wspomaganie rozwoju pracowników. Z rozmów z pracownikami Uczelni wynika jednak, że w miarę możliwości Uczelnia dofinansowuje publikacje pracowników i ich wyjazdy konferencyjne. W ostatnich pięciu latach dwóch wykładowców kierunku uzyskało stopień doktora i jeden stopień doktora habilitowanego. Uczelnia jednak nie finansowała tych przewodów.

Uczelnia ze względu na prowadzenie kształcenia na I stopniu studiów prowadzi ograniczoną działalność naukową i między narodową. Obecnie Uczelnia prowadzi współpracę z 2 uczelniami europejskimi na podstawie umów dwustronnych i z 9 uczelniami w ramach Programu Erasmus+. Średnio w ciągu roku akademickiego na zagraniczne staże naukowe, konsultacje i konferencje międzynarodowe wyjeżdża 2 pracowników uczelni.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Liczba i struktura kwalifikacji pracowników etatowych oraz zatrudnionych w ramach umowy zlecenia umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

2) Nie ma zastrzeżeń odnośnie minimum kadrowego. Spełnione są wymagania dotyczące liczebności kadry, ich dorobku i kwalifikacji oraz stosunku liczby nauczycieli do studentów.

3) Wydział w staraniach dotyczących kadry dla ocenianego kierunku koncentruje się na zapewnieniu minimum kadrowego. Temu podporządkowana jest polityka kadrowa jednostki. Uczelnia przedstawia procedurę zatrudnienia, która ma sprzyjać wyselekcjonowaniu właściwych pracowników.

Kadra nie bierze udziału w długoterminowej wymianie krajowej i międzynarodowej pomiędzy Uczelniami (semestr lub więcej). Nie ma stypendiów, staży i urlopów naukowych. Uczelnia jednak przygotowała system wspierania rozwoju pracowników poprzez umożliwienie im publikacji i dofinansowanie wyjazdów konferencyjnych.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych.

Od 2006 roku uczelnia posiada i wykorzystuje na cele dydaktyczne dwa budynki o łącznej powierzchni ponad 4000 m² na działce o powierzchni około 0,7 ha. Pierwszy z nich oddany do użytku w 2003 roku jest obiektem dwukondygnacyjnym o łącznej powierzchni około 2320 m². Znajdują się w nim 3 sale wykładowe w tym jedna audytoryjna na 220 miejsc, pozostałe po 120 miejsc oraz 9 sal ćwiczeniowych każda posiadająca od 30 do 70 miejsc. Sale wyposażone są sprzęt audiowizualny, w tym w rzutniki pisma i projektory, aule (sale audytoryjne) dodatkowo wyposażone są w tablice interaktywne, magnetowidy i nagłośnienie. Uczelnia posiada również trzy kompletnie wyposażone sale komputerowe, każda z 10 stanowiskami komputerowymi zawierającymi pełne oprogramowanie wymagane programem studiów. Ponadto na potrzeby studentów przygotowane jest stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu, znajdujące się w bibliotece. Uczelnia przygotowana jest na przyjęcie osób niepełnosprawnych (windy, toalety). Oprócz sal dydaktycznych w budynku uczelni znajdują się pomieszczenia przeznaczone na zakłady, rektorat, dziekanat, pokój wykładowców itp. Budynek jest całodobowo chroniony i monitorowany. Cały budynek posiada przestronne hale i korytarze. Dla potrzeb studentów PSW przeznaczyła powierzchnię około 100 m² na bufet, w którym podaje się ciepłe i zimne posiłki. Ponadto studenci dojeżdżający na zajęcia mają zapewnione miejsca parkingowe dla swoich samochodów /około 70 miejsc na parkingach własnych uczelni oraz kolejne 50 w najbliższym otoczeniu na przygotowanych parkingach miejskich/. Oprócz budynku głównego drugi budynek oddany do eksploatacji we wrześniu 2006 roku o powierzchni ponad 1500 m² wykorzystywany jest przez studentów studiów zawodowych na wykłady prowadzone w dodatkowej auli oraz ćwiczenia w przygotowanych kolejnych 8 salach. W budynku tym jest sala na prowadzenie zajęć z wychowania fizycznego.

Uczelnia posiada własną bibliotekę, w której znajduje się kilka tysięcy woluminów. Na bieżąco gromadzony, opracowywany i udostępniany jest księgozbiór naukowy i czasopisma z dziedziny ekonomii, logistyki, nauk politycznych, pedagogiki oraz dziedzin pokrewnych. Obok podręczników akademickich i monografii naukowych, biblioteka ma bogaty księgozbiór podstawowy obejmujący opracowania naukowe z dziedzin będących w kręgu zainteresowań oraz wymagań studentów. Są tam również prace dyplomowe absolwentów PSW oraz skrypty, podręczniki i książki wydane przez uczelnię. Biblioteka, w skład, której wchodzi czytelnia oraz wypożyczalnia, stanowi wydzieloną część infrastruktury uczelni i zajmuje powierzchnię około 100 m². Nasi studenci mogą korzystać z dużej jasnej czytelni z 18 stanowiskami. Tu studenci mogą w ciszy czytać, uczyć się i przygotowywać do zajęć. Dla korzystających z biblioteki jest również udostępniony punkt usług kserograficznych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Uczelnia posiada bardzo dobrą bazę dydaktyczną do prowadzenia procesu kształcenia na wizytowanym kierunku pedagogika.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Uczelnia podaje liczne przykłady działań naukowych, które dotyczą zarówno publikacji pracowników jak i organizowanych konferencji. Ze względu na prowadzenie studiów pierwszego stopnia odstąpiono od oceny.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ – odstąpiono od oceny

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.....

7. Uczelnia zapewnia studentom właściwe wsparcie w procesie uczenia się. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię.

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów,
- 2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen.
- 3) Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów.
- 4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiąganiu założonych efektów kształcenia.

1. Warunki i tryb rekrutacji na kierunku Pedagogika reguluje Uchwała nr 7/2014 z dnia 5 marca 2014 roku Senatu PSW w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia w roku akademickim 2014/2015 w Pomorskiej Szkole Wyższej w Starogardzie Gdańskim, która przyjęta została zgodnie z art. 169 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Szczegółowe zasady oraz procedury rekrutacji są powszechnie dostępne na stronie internetowej Uczelni w oddzielnej zakładce przeznaczona dla

kandydatów na studia. Zawierają one w szczególności informację o zasadach rekrutacji i wymaganych dokumentach oraz harmonogramie rekrutacji.

Rekrutacja oparta jest o zasadę “wolnego naboru”. Przyjęcia kandydatów na studia pierwszego stopnia odbywają się na podstawie kompletu przedłożonych dokumentów, a o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń. —Uczelnia nie narzuca żadnego warunku wstępnego dla kandydatów, przyjmując wszystkich chętnych na studia.

Zasady rekrutacji nie dyskryminują żadnej grupy kandydatów.

2. Szczegółowe zasady dotyczące zaliczenia etapu studiów określone zostały w Regulaminie Studiów Pomorskiej Szkoły Wyższej stanowiącego załącznik do Uchwały nr 11/2014 Senatu PSW z dnia 4 grudnia 2014 roku oraz w Regulaminie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Pomorskiej Szkole Wyższej w Starogardzie Gdańskim stanowiącego załącznik nr 1 Uchwały Senatu PSW z dnia 29 września 2014 roku.

Nakład pracy studentów niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia został określony poprzez przypisanie punktacji ECTS do wszystkich przedmiotów. Zdaniem studentów, przypisanie punktów poprawnie uwzględnia czas oraz nakład ich pracy.

W opinii studentów system oceny ich osiągnięć jest obiektywny, czytelny oraz zorientowany na proces uczenia się. Studenci przyznali, że są oceniani sprawiedliwie, na podstawie zdobytej wiedzy i umiejętności oraz posiadanych kompetencji społecznych. Jak podkreślili, mają zapewnioną możliwość wglądu do swoich prac w celu uzyskania informacji na temat popełnionych błędów. Nauczyciele akademicki są do dyspozycji studentów w czasie ustalonych konsultacji oraz poprzez kontakt elektroniczny.

Obecni na spotkaniu zaznaczyli, że forma weryfikacji efektów kształcenia oraz wymagania, które są przedstawiane na pierwszych zajęciach dydaktycznych przez nauczycieli akademickich są przestrzegane w całym cyklu. W opinii studentów weryfikowanie wiedzy następuje w sposób ciągły, co pozwala na obiektywizm w wystawianiu oceny końcowej.

W przedstawionej przez nich opinii, pytania egzaminacyjne mieszczą się w zakresie przedstawianych wymagań egzaminacyjnych. Według studentów warunki i forma zaliczenia końcowego są im znane oraz obowiązują wszystkich studentów jednakowo.

Pewne wątpliwości budzą uregulowania zawarte w par. 18 ust. 7 Regulaminu Studiów dotyczące egzaminu komisyjnego. Zgodnie z treścią zapisu studentowi, który uzyskał negatywny wynik egzaminu komisyjnego nie przysługuje prawo do wpisu warunkowego z danego przedmiotu na kolejny rok (semestr), co wydaje się całkowicie bezzasadne. Każdy student powinien mieć możliwość uzyskania wpisu warunkowego w przypadku niezdania egzaminu.

3. Na wizytowanym kierunku od października 2014 roku istnieje możliwość skorzystania z programu wymiany międzyuczelnianej w ramach programu międzynarodowego Erasmus+. Jednostka umożliwia studentom przenoszenie i uznanie osiągniętych w zagranicznej Uczelni efektów kształcenia poprzez punktację ECTS. Zasady aplikowania o udział w stypendium Erasmus+ zostały określone na stronie internetowej PSW. System informacyjny służący rozpowszechnianiu wiedzy o programach wymiany funkcjonuje w pełni prawidłowo. Dotychczas żaden student nie skorzystał z możliwości wyjazdu .

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci wykazali niewielkie zainteresowanie tematyką mobilności studenckiej. Znaczna część studentów podkreśliła, że z

uwagi na tryb studiów oraz łączenie studiów z pracą zawodową i rodziną nie są zainteresowani wyjazdem. Studenci zaznaczyli, że taki wyjazd jest dla nich zdecydowanie zbyt kosztowny, a także zwrócili uwagę na pojawiające się bariery językowe. Mimo wskazanej bariery językowej, studenci zadowoleni są z oferty i jakości prowadzonych lektoratów. W ich opinii oferta jest przystosowana do potrzeb rynku pracy oraz ich zainteresowań.

4. Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie Regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom Pomorskiej Szkoły Wyższej zatwierdzonego Uchwałą nr 11/2014 Senatu PSW z dnia 4 października 2014 roku. Został on opracowany w porozumieniu z Samorządem Studenckim.

Studenci wizytowanego kierunku - ze środków budżetowych otrzymywanych w formie dotacji - mogą ubiegać się o następujące świadczenia: stypendium socjalne, stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnością, stypendium Rektora dla najlepszych studentów oraz zapomogi. Przewidywane formy pomocy materialnej są zgodne z art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Podział środków z Funduszu Pomocy Materialnej uwzględnia właściwą proporcję pomiędzy świadczeniami, a tym samym spełnia wymogi zawarte w art. 174 ust. 4 Ustawy. Dokonywany jest on w porozumieniu z Samorządem Studenckim. Rozpatrywaniem wniosków i podejmowaniem decyzji o przyznaniu świadczeń pomocy materialnej zajmuje się Komisja Stypendialna oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna. Większość składu obu Komisji stanowią studenci, co jest zgodne z art. 176 ust. 3 oraz art. 177 Ustawy.

Zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Rektor w porozumieniu z uczelnianym organem Samorządu Studenckiego na początku roku akademickiego ustala wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne. Stypendium to przyznawane jest na okres jednego roku na podstawie aktualnych zaświadczeń o dochodach rodziny studenta. Należy podkreślić, że Regulamin przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom Pomorskiej Szkoły Wyższej nie uwzględnia kryteriów samodzielności finansowej studenta obowiązujących od dnia 1 października 2014 roku, o których mowa art. 179 ust. 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Rekomenduje się uwzględnienie w Regulaminie przepisów wprowadzonych w tym zakresie nowelizacją Ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku.

Treść par. 4 ust. 4 Regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom Pomorskiej Szkoły Wyższej stanowi, że student który nie złożył wniosku do dnia 31 października o pomoc materialną, ma możliwość złożenia wniosku wraz z kompletem dokumentów od semestru letniego do 31 marca danego roku. Należy wskazać, że stypendium socjalne ma prawo otrzymywać student, który znalazł się w trudnej sytuacji materialnej, jeżeli spełnił przesłanki określone w art. 179 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Uczelnia powinna umożliwić studentowi możliwość ubiegania się o stypendium socjalne w trakcie trwania roku akademickiego. Wówczas stypendium powinno zostać przyznane od następnego miesiąca, licząc od daty złożenia wniosku. Zastosowane ograniczenie nie znajduje podstaw w przepisach Ustawy. Rekomenduje się usunięcie omawianego zapisu z Regulaminu

Treść par. 6 ust. 2 pkt. a Regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom Pomorskiej Szkoły Wyższej stanowi, że wypłaty stypendium socjalnego oraz specjalnego dokonuje się z pominięciem tych miesięcy, za które student pobrał świadczenia przed skierowaniem na powtarzanie roku (semestru). Należy wskazać, że świadczenia pomocy materialnej, o których mowa powinny być wypłacane studentowi niezależnie od uzyskanych wyników w nauce. Zastosowane ograniczenia wypłaty stypendium

socjalnego i specjalnego nie znajdują podstaw w przepisach Ustawy. Rekomenduje się usunięcie omawianego zapisu z Regulaminu.

Stypendium Rektora dla najlepszych studentów może otrzymywać na swój wniosek student, który uzyskał za poprzedni rok studiów wysoką średnią ocen lub posiada osiągnięcia naukowe, artystyczne lub wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie krajowym lub międzynarodowym, co jest zgodne z art. 181 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Należy jednak wskazać, że Regulamin przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom Pomorskiej Szkoły Wyższej nie uwzględnia stypendium dla studentów przyjętych na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, którzy są laureatami olimpiady międzynarodowej albo laureatami lub finalistami olimpiady przedmiotowej o zasięgu ogólnopolskim, jeżeli profil olimpiady jest zgodny z obszarem wiedzy, do którego jest przyporządkowany kierunek studiów, o czym mówi art. 181 ust. 1a Ustawy. Rekomenduje się uwzględnienie w Regulaminie przepisów wprowadzonych w tym zakresie nowelizacją Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r.

Zasady przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów ustalone zostały w załączniku nr 2 do Regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej studentom Pomorskiej Szkoły Wyższej. Należy wskazać, że załącznik ten nie jest udostępniony studentom na stronie internetowej Uczelni.

Decyzje wydawane studentom w sprawach pomocy materialnej zawierają wszystkie niezbędne elementy określone w art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego, w tym zawierają informacje na temat procesu odwoławczego. Decyzje te są dostarczane studentowi w formie pisemnej za pokwitowaniem odbioru w Rektoracie, a w przypadku ich nieodebrania są wysyłane na adres korespondencyjny studenta w terminie 60 dni od daty ich wydania.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA proces przyznawania świadczeń pomocy materialnej nie budzi zastrzeżeń i jest przejrzysty. Jak podkreślali, otrzymują należyte wsparcie w procesie ubiegania się o środki.

Uczelnia dopuszcza się poboru opłat zakazanych w art. 99a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z Ustawą Uczelnia nie pobiera opłat za egzaminy, w tym egzamin poprawkowy, komisyjny, czy też dyplomowy, zaś par. 6 Regulaminu opłat za studia w Pomorskiej Szkole Wyższej w Starogardzie Gdańskim wprowadza opłatę za egzamin warunkowy w wysokości 200 złotych za każdy przedmiot. Rekomenduje się usunięcie przepisu niezgodnego z Ustawą.

Studenci wizytowanego kierunku posiadają dostęp do informacji dotyczących ich planu zajęć oraz odwołanych zajęć dydaktycznych. Nauczyciele akademicki są dla nich dostępni podczas trwania dyżurów dydaktycznych, a także umożliwiają im kontakt drogą elektroniczną lub telefoniczną. Również Władze Wydziału pełnią dyżury podczas, których dostępni są dla studentów. Wymiar czasu trwania konsultacji uznano za wystarczający.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci pozytywnie wypowiadali się o kontakcie z Władzami Wydziału oraz obsługą administracyjną, wskazując na indywidualne traktowanie każdego interesanta i życzliwą atmosferę. Współpraca z Władzami Wydziału ma bezpośredni charakter, który korzystnie wpływa na studiowanie oraz pozwala na możliwość szybkiego reagowania na pojawiające się problemy. Studenci podkreślili również, że zawsze mogą liczyć na pomoc oraz rzetelną informację od pracowników dziekanatu. Ponadto pozytywnie oceniono system rozpatrywania wniosków i rozstrzygania skarg, który w opinii studentów funkcjonuje bez zastrzeżeń.

Wszelkie informacje dotyczące przedmiotów studenci mogą uzyskać dzięki sylabusom. Zawierają one efekty kształcenia, treści kształcenia, metody weryfikacji osiągnięć studenta oraz literaturę podstawową i uzupełniającą. Zdaniem studentów jest to pomocne narzędzie, jednak większość z nich nie sięga po nie. Być może powodem tego jest

nieudostępnienie sylabusów na stronie internetowej Uczelni. Jednakże zdaniem studentów wystarczająca okazuje się wiedza przekazana w tym temacie przez kadrę dydaktyczną. W ocenie studentów zalecana literatura pozwala na zdobycie niezbędnych informacji. Materiały są również często przesyłane na grupowe adresy e-mail, dzięki temu każdy student ma możliwość zapoznania się z nimi.

Harmonogram zajęć oraz obciążenie semestralne zostały przez studentów ocenione pozytywnie.

Zasady dyplomowania są znane studentom wizytowanego kierunku. Jednogłośnie stwierdzono, że żadna z osób nie spotkała się z problemem dotyczącym możliwości wyboru tematu pracy dyplomowej.

W odniesieniu do wspierania rozwoju zawodowego, kulturowego i społecznego studentów, działalność PSW należy ocenić pozytywnie. Władze Uczelni są przychylnie inicjatywom studentów.

W Uczelni działa Samorząd Studencki. Zajmuje się on m.in. animacją życia kulturalnego instytucji. Przedstawiciele środowiska studenckiego podkreślają, że Władze wspierają prowadzone przez nich inicjatywy. Należy jednak wskazać, że członkowie Samorządu Studencki w niewielkim stopniu angażuje się w prace ze względu na liczne obowiązki osobiste i zawodowe.

Z inicjatywy studentów w Uczelni powstało Koło Naukowe Pedagogów, w którego działania aktywnie włączają się studenci wszystkich lat wizytowanego kierunku. Głównym jego celem jest rozwijanie zainteresowań i pogłębianie wiedzy wśród studentów w dziedzinie nauk społecznych, a także nabywanie niezbędnych umiejętności do wykonywania przyszłego zawodu.

Studenci PSW mają możliwość korzystania z hali sportowej, umiejscowionej na terenie Uczelni. Umożliwia ona rozgrywanie turniejów w tenisa ziemnego. Dodatkowo nawierzchnia przygotowana jest również do gry w piłkę ręczną, siatkówkę, babingtona, unihokeja oraz piłkę nożną.

Biuro Karier zostało powołane na Uczelni Uchwałą nr 7/2011 Senatu PSW z dnia 23 lutego 2011 roku. Do jego zadań należy głównie pomoc studentom w poszukiwaniu pracodawcy, u którego można odbywać praktyki zawodowe. Na stronie internetowej wizytowanej Jednostki zamieszczane są oferty pracy dla studentów oraz absolwentów Uczelni. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym obecni studenci ocenili, że działania Biura są widoczne. Jednocześnie podkreślili, że nie korzystają zbyt często z oferowanych przez nie usług.

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych.

Ocena ogólna: znacząco

1. Zasady i procedury rekrutacji kandydatów na studia w opinii studentów są przejrzyste i zrozumiałe. O zakwalifikowaniu decyduje kolejność zgłoszeń.

2. System oceny osiągnięć, zdaniem studentów, jest zrozumiały, przejrzysty i obiektywny. Składową oceny nabytych efektów kształcenia jest również ocena bieżących postępów w nauce z uwzględnieniem aktywności w trakcie zajęć.

3. Uczelnia stwarza studentom możliwość uczestniczenia w wymianie międzynarodowej i odbycia części swoich studiów za granicą. Z uwagi na tryb studiów oraz łączenie studiów z pracą zawodową i rodziną studenci nie są zainteresowani wyjazdem.

4. Studenci pozytywnie ocenili wsparcie Uczelni w zakresie opieki naukowej i dydaktycznej, które sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu oraz umożliwia osiągnięcie założonych efektów kształcenia. System pomocy materialnej funkcjonujący w PSW wymaga dostosowania do przepisów wynikających z ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2014 poz. 1198).

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia wprowadzony została w Pomorskiej Szkole Wyższej w Starogardzie Gdańskim Uchwałą Senatu nr 11 w dniu 29 września 2012 roku.

Ważną częścią Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są powołane gremia:

- I. Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia,
- II. Rady programowe kierunków ds. jakości kształcenia,
- III. Zespół ds. analiz jakości kształcenia,
- IV. Komisja ds. monitorowania procesu dyplomowania.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia opiera się na opracowaniu systemu weryfikacji osiągnięć zakładanych efektów kształcenia, polegającym na:

1. Opisie procedur określania efektów kształcenia i monitorowaniu ich zgodności dla prowadzonych kierunków studiów z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, oraz w przypadku kształcenia nauczycieli, ze standardami kształcenia przygotowującymi do wykonywania zawodu nauczyciela,
2. Weryfikacji efektów kształcenia,
3. Określeniu sposobu potwierdzania osiągniętych efektów kształcenia poprzez opracowanie metod i procedur oceniania studentów.”

Ważną częścią Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia są powołane gremia:

1. Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia,
2. Rady programowe kierunków ds. jakości kształcenia,
3. Zespół ds. analiz jakości kształcenia,
4. Komisja ds. monitorowania procesu dyplomowania.

W kompetencjach **Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia** jest: *opracowanie strategii doskonalenia jakości kształcenia w PSW, tworzenie i wdrażanie procedur doskonalenia jakości kształcenia w PSW, opracowanie i archiwizowanie dokumentacji w zakresie doskonalenia jakości kształcenia, przygotowanie i koordynowanie badań ankietowych służących doskonaleniu jakości kształcenia, Stały monitoring procesu kształcenia, a szczególnie: analiza zgodności kart przedmiotów z programem kształcenia (zakładanymi efektami), nadzór nad prawidłowym realizowaniem standardów kształcenia dla kierunków,*

analiza stosowania systemu akumulacji i transferu punktów ECTS, ocena metod i form kształcenia oraz sposobów weryfikacji zakładanych efektów, w tym adekwatności stosowanych metod oceny osiągniętych przedmiotowych efektów kształcenia, nadzór nad oceną procesu i warunków kształcenia, zasady i procedury dyplomowania, w tym skuteczności stosowania programu antyplagiatowego, opracowanie harmonogramu działań związanych z monitorowaniem i oceną jakości kształcenia w PSW.

W skład Rady wchodzi (powołuje Dziekan): Dziekan, Kierownicy Rad programowych kierunków, inni pracownicy PSW wskazani przez Dziekana, Kierownik Dziekanatu, 2 przedstawiciele studentów wskazanych przez RSS, przedstawiciel Rady Bibliotecznej, przedstawiciel Biura Karier, inni pracownicy wskazani przez Dziekana.

Do zadań **Rady Programowej Pedagogiki ds. Jakości Kształcenia** należy: Przegląd, aktualizacja i opracowywanie programów kształcenia pod kątem realizowanych i osiąganych przez studentów kierunkowych efektów kształcenia, Przegląd procesu dyplomowania pod kątem zakładanych kierunkowych efektów kształcenia, Przegląd realizacji praktyk zawodowych pod kątem zakładanych kierunkowych efektów kształcenia, Dokonywanie zmian w programach kształcenia z uwzględnieniem również opinii przedstawicieli rynku pracy i absolwentów. Opiniowanie: wniosków w przedmiocie prowadzenia nowego kierunku studiów, projektów uchwał w sprawie tworzenia nowych specjalności, poziomów kształcenia lub formy studiów, limitów przyjęć na poszczególne kierunki studiów, propozycji tematów i zakresów prac dyplomowych, oferty kursów w języku angielskim, propozycji pytań na egzamin dyplomowy,

Do zadań **Komisji ds. monitorowania i oceny procesu dyplomowania** należy: ocena zgodności tematyki prac z kierunkiem, ocena jakości prac poprzez wykorzystanie systemu antyplagiatowego.

Do zadań **Zespołu ds. analiz jakości kształcenia** należy: opracowanie wyników ankietyzacji i sporządzenie z nich raportu na potrzeby doskonalenia systemu jakości w PSW (przeprowadzenie ankietyzacji realizowane jest przez pracowników dziekanatu), formowanie wstępnych wniosków dla Rad programowych kierunków i Uczelnianej rady ds. jakości kształcenia, opracowanie metodologii badań ankietowych służących doskonaleniu jakości kształcenia w PSW.

Uczelnia posiada przejrzystą strukturę zarządzania jakością kształcenia na kierunku „Pedagogika” dokonując systematycznej, kompleksowej oceny jego efektów. System zapewniania jakości zawiera wszystkie konieczne do tego ogniwa oraz angażuje właściwe ku temu podmioty. Wymaga on jednak w niektórych miejscach wzmocnienia od strony wymienności informacji, danych z raportów.

Bardzo ważnym elementem opiniotwórczym są studenci (interesariusze wewnętrzni). Reprezentanci studentów zasiadają we wszystkich organach szkoły z równym głosem. Zgłaszają swoje uwagi w Dziekanacie, na zajęciach wykładowcom, albo bezpośrednio Dziekanowi.

Ważnym narzędziem monitorowania jakości procesu kształcenia są badania ankietowe. W szkole istnieją trzy rodzaje ankiet:

- ankiet dla studentów pierwszego roku,
- ankiet po zakończeniu przez studentów każdego semestru zajęć,

- ankieta dla absolwentów.

Badania ankietowe mają na celu monitorowanie jakości prowadzonych w Pomorskiej Szkole Wyższej zajęć dydaktycznych. Informacja zwrotna ze strony studentów umożliwia wykrycie mocnych i słabych stron procesu nauczania oraz zarządzanie ofertą dydaktyczną. Ankieta dla studentów pierwszego roku zawiera informację, jakie są oczekiwania naszych studentów, co do procesu kształcenia, dlaczego wybrali naszą uczelnię i dany kierunek studiów.

Wyniki przeprowadzanych co semestr ankiet dla wszystkich studentów zawierają oceny w skali od 1 do 5 i dotyczą

- oceny przedmiotu dokonywaną po jego zakończeniu przez studentów
- oceny prowadzących zajęcia, dokonywana przez studentów po zakończeniu zajęć.
- oceny osób prowadzących zajęcia jest uwzględniana przy okresowej ocenie nauczycieli akademickich. W wypadku oceny negatywnej kierownictwo szkoły zmienia wykładowcę.
- oceny zadowolenia z warunków studiowania, co ma wpływ na podejmowanie decyzji w sprawie np. godzin pracy Dziekanatu lub biblioteki.

Ankiety dla absolwentów pozwalają uzyskać wiarygodną ocenę procesu kształcenia i odpowiednio go modyfikować. Ankieta ma za zadanie również śledzić losy zawodowe absolwentów, jednakże są poważne problemy z uzyskaniem tej wiedzy, ponieważ absolwenci nie utrzymują stałego kontaktu ze szkołą po jej ukończeniu.

W każdym semestrze kierownicy Zakładów, dziekan lub rektor przeprowadzają hospitacje kilku zajęć prowadzonych przez wykładowców zatrudnionych na stałych etatach, a także pracowników nieetatowych. Wyniki hospitacji są podstawą do opiniowania pozytywnego lub negatywnego przy ocenie okresowej.

Warto odnotować najsilniejsze strony tego procesu, jak i drobne uchybienia, które można bardzo szybko skorygować. Prowadzona jest wewnętrzna ocena-kontrola prac dyplomowych, co zasługuje na szczególny szacunek, gdyż dzięki temu promotorzy prac dyplomowych poddawani są dwuetapowo ocenie: nie tylko w sytuacji powołania recenzenta przed egzaminem dyplomowym studenta, ale także po złożeniu egzaminów, chociaż już pod innym kątem. W dokumentacji znajduje się analiza merytoryczna 3 prac dyplomowych (nr albumu 2670; 2835; 2813), której dokonała dziekan Wydziału. Z analizy wynika, że skupiła się tylko i wyłącznie na negatywnych aspektach prac dyplomowych, zwracając szczególnie uwagę na metodologię badań. Zdaniem ZO PKA powinno wprowadzić się także kryteria analizy pozytywnych elementów prac dyplomowych. Warto zwrócić uwagę na oryginalność tematu, ujęcie teoretyczne, dobór źródeł itp.

Analizująca prace dyplomowe zwróciła uwagę na następujące błędy: brak wprowadzenia czytelnika w problematykę i poruszane treści w rozdziałach; brak podsumowań rozdziałów; zakończenie i wnioski końcowe pracy są mało wyczerpujące; niewłaściwe oznakowanie liczebności badanych; brak interpretacji wyników badań; praca uboga objętościowo. Dobrze byłoby odnotować w dokumentacji systemu jakości, czy prowadzący w/w prace zostali zapoznani z wynikami oceny, gdyż nie wiemy, co wynika z tej oceny do egzekwowania od promotorów jak najwyższych standardów. Warto też przedyskutować z prowadzącymi prace dyplomowe zasady ich konstruowania np. czy muszą być podsumowania rozdziałów?

W dokumentacji systemu jakości kształcenia jest np. „Notatka służbowa” pani dziekan z dn. 1.07.2013, w której po przeanalizowaniu wystawionych studentom przez wykładowców ocen zauważono, że przedmiot „Metody aktywizujące w edukacji wczesnoszkolnej” został zaliczony przez wszystkich na ocenę bardzo dobrą. Jak stwierdza się w tej notatce: „Zajęcia

były skracane lub prowadzący się spóźniał”, toteż po rozmowie z wykładowcą podjęto decyzję o rozwiązaniu z nim umowy o pracę. Jest to ewidentnie właściwy wskaźnik troski o jakość kształcenia.

W Uczelni ma miejsce systemowa ewaluacja zajęć dydaktycznych oraz pomiar ich przydatności wśród absolwentów studiów. Stwierdzam to na podstawie analizy protokołów z posiedzeń Uczelnianej Rady do spraw Jakości Kształcenia PSW z dnia 15.07.2013; 14.02.2014; 15.09.2014; 22.10.2014; 28.11.2014; 31.01.2015. Potwierdza to, że w/w Rada pracuje zgodnie z przyjętym harmonogramem, systematycznie, zgodnie z podziałem zadań wśród jej członków. Członkowie Rady dokonują oceny nie tylko kształcenia na kierunku studiów I stopnia, ale także studiów podyplomowych. Rada docenia zatrudnienie do prowadzenia zajęć z prawa oświatowego b. wiceministra oświaty, czy do zajęć nt. finansów oświatowych gł. skarbnika gminy.

Systematycznie przeprowadza się z udziałem studentów ewaluację wszystkich zajęć dydaktycznych z uwzględnieniem ich prowadzących. Studenci ocenili swoich nauczycieli akademickich w bardzo rzetelny i zróżnicowany sposób. Ankieta Dydaktyczna obejmuje poza wyskalowaną oceną także możliwość formułowania uwag słownych. Studenci – choć rzadko – odnotowują, że niektóre zajęcia są prowadzone na wysokim poziomie, w sympatycznej atmosferze (nawet podają nazwiska prowadzących). Zwracają uwagę na kwestie infrastrukturalne np. mały parking, słaby Internet (Wi-Fi), miejscami sypiące się ściany.

Na skali 1-5 średnia ocen wykładowców wynosi od 1.21 do 4.99. Zwraca się uwagę w analizie ocen kadry, że wobec prowadzącego seminarium przez jednego z wykładowców prawie wszyscy studenci sformułowali uwagi krytyczne. On też uzyskał najwięcej ocen „1”. W niektórych ankietach zwraca się uwagę na to, że prowadzący zajęcia są mało wymagający lub narzeka się na nieklarowność zajęć ze statystyki. Z analizy ankiet oceniających przez studentów jakość kształcenia wynika, że niektóre przedmioty są oceniane przez studentów jako absolutnie nieważne oraz nieprzydatne w toku ich studiów, na co – jak słusznie wyjaśnia dziekan – miał wpływ jeden z promotorów. Rada zaproponowała w 2014 r. obniżenie wymagań dla oceny bdb z 4,75 na 4.51 i podwyższyć wymagania dla oceny dostatecznej od 2.50 do 2.75.

Bada się także oczekiwania studentów I roku wobec tego, co chcieliby uzyskać w toku edukacji. Rada przygotowuje na ten temat odpowiednie raporty analityczno-syntetyczne. Na pytanie o powody wyboru kierunku najczęściej padały następujące wskazania: chęć pracy z dziećmi, usytuowanie uczelni w pobliżu miejsca zamieszkania czy namowa członka rodziny. W przypadku pożądanych umiejętności studenci zwracali uwagę na tworzenie dobrych relacji z dziećmi, panowanie nad grupą; diagnozowanie; rozwiązywanie problemów, funkcjonowanie w sytuacji stresowej; zarządzanie placówką oświatową; 40% studentów nie znało programu studiów. Zwraca się jedynie uwagę na to, że nieprawidłowo podaje się przy nazwiskach wykładowców ich stopnie naukowe. Nie są bowiem profesorami tytularnymi doktorzy habilitowani zatrudnieni w Uczelni.

Uczelnia prowadzi sondaż przydatności studiów wśród absolwentów. Z wypełnionych przez nich ankiet wynika, że po pedagogice jest najwięcej bezrobotnych, co wynika z ograniczonego rynku pracy. Rada dostrzega szansę w zmianach programowych kształcenia na tym kierunku, które powinny uwzględnić przygotowanie młodzieży studiującej do samozatrudnienia, nabywania kompetencji do prowadzenia niepublicznych placówek czy inicjatyw oświatowych.

Władze wydziału dokonują hospitacji zajęć dydaktycznych swoich pracowników: Rada nie dostrzega na podstawie wypełnionych przez audytorów kwestionariuszy hospitacji żadnych uchybień czy błędów dydaktycznych bądź merytorycznych. Hospitujący podkreślają dużą aktywność studentów oraz doskonale relacje prowadzących z nimi, przyjazną studiowaniu atmosferę. Potwierdziło się to w czasie hospitowanych przeze mnie zajęć dydaktycznych.

- 2) W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

W procesie tworzenia i rozwoju koncepcji kształcenia z PSW współpracują różne placówki oświatowe w tym m.in. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Starogardzie Gd. i Katolicka Szkoła Podstawowa im. Ks. Jana Twardowskiego oraz Areszt Śledczy. Uczelnia zawarła umowy o współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Przychodnią Leczenia Uzależnień, Publiczną Szkołą Podstawową nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi, Miejskim Przedszkolem Publicznym nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi, Miejskim Przedszkolem nr 10 „Słoneczna Kraina”, Miejskim Przedszkolem Publicznym nr 4, Publiczną Szkołą Podstawową nr 3. Dyrektorzy tych instytucji zostali włączeni do składu Rady Programowej. W dokumentacji są akty nominacji oraz protokoły z posiedzeń Rady z udziałem pracodawców.

Co ważne dla kształcenia zawodowego pracownicy placówek oświatowych i penitencjarnych prowadzą wykłady lub ćwiczenia dla studentów oraz wyrażają swoje opinie na temat np. programów kształcenia czy opinii absolwentów na temat przydatności treści i form kształcenia. W Radzie Programowej dla kierunku pedagogika jest m.in. dyrektor Aresztu Śledczego, dyrektor Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, dyrektor Zespołu Szkół Katolickich jako zewnętrzni interesariusze, którzy uczestniczą w procesie kształtowania koncepcji kształcenia.

Uczelnia podaje też rodzaje współpracy z interesariuszami wewnętrznymi. Są to pracownicy i studenci. Według władz Uczelni dużo spotkań i konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi jest nieudokumentowane ale ma miejsce. Zwrócono uwagę Uczelni na potrzebę sporządzania systematycznej dokumentacji tej działalności.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
Wiedza	+/-	+	+			+
Umiejętności	+/-	+	+			+
kompetencje społeczne	+/-	+	+			+

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
 +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
 - - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Uczelnia posiada sprawy i skuteczny wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

2) W procesie zapewnienia jakości kształcenia uczestniczą zarówno interesariusze zewnętrzni jak i wewnętrzni.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	program studiów			X		
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ³					
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

³ Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Jednostka w przeważającej mierze prowadzi prawidłowy proces kształcenia zgodnie ze standardami akademickimi. Jako poprawne należy uznać zgodność koncepcji kształcenia z misją i strategią Uczelni, współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, przyjęcie, realizacja i weryfikacja większości efektów kształcenia. Nie ma też zastrzeżeń co do kwalifikacji, struktury i dorobku kadry. Jako w pełni zostało również ocenione kryterium infrastruktury, kadr i wdrażanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Jako niezbędne uważa się dokonanie pewnych zmian formalnych i programowych w realizacji specjalności „Wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną”. Inne uwagi dotyczą braku zajęć z wychowania fizycznego, konieczności o uzupełnienia treści suplementów do dyplomu, poprawić w części sylabusów sposoby weryfikacji efektów kształcenia, poprawienie organizacji i opieki praktyk.

Wobec powyższych uwag na Uczelni należy dokonać:

- Zmian programowych na specjalności „Wczesna edukacja z rewalidacją indywidualną”
- Zmian w zapisach suplementów do dyplomu
- Zmiana w części sylabusów dotycząca weryfikacji efektów kształcenia
- Zmian w dokumentacji i formie opieki praktyk studenckich
- Zmiana —systemu pomocy materialnej funkcjonujący w PSW i dostosowanie go do przepisów wynikających z ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2014 poz. 1198).

Uwaga: jeżeli wyjaśnienia przedstawione w odpowiedzi na raport lub we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy z wizytacji będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen raport powinien zostać uzupełniony. Należy syntetycznie omówić wyjaśnienia, dokumenty i dodatkowe informacje, które spowodowały zmianę oceny (odnieść się do każdego kryterium odrębnie, a ostateczną ocenę umieścić w Tabeli nr 3).